

DIARI DE BUJÀ

DEL DIUMENJA 23 AGOST 1812.

Surt el sol despres de s' Auba ó Aurora y se pon dins es cap dels qui la componen y los han compost de mala manera.

Vuy no hay ha 40 horas en ninguna part, per
be que conten, no son mes que 24.

Festa de S. Pera de Buja qui no te dias fanérs, sempre séu, y ningu li tomará sa beca , porque no heu vólen sas Corts. Viva la Fé y sa Constitució.

JUDICI ASTRONOMICI DE S^o AURORA.

www.english-test.net

S' Aurora mallorquina es com s' Astrologia judiciaria: aquexa es locária, axi com aquella es de fora Mallorca y diuen que no toca Menorca. Jo no

se perque xerran tant contra una Aurora qui no pot dexar de ser bona per tots los qui van de nits, ó de Ninas. ¿No val mes Aurora que fosca negre? Deu tot ho dispon. *Tu fabricatus es auroram & solem.* ¿Com podia sortir es sol sensa s' Aurora? Es sol es mallorquí y s' Aurora no. Es nom de Aurora li cau com s' anell - al dit: es llinatje *patriotica mallorquina* es error de imprenta, de s' impresor, y de s' autor, ó autors (que ipobre ma filla! es engenrrada per molts de pares, y va de moda, encare que no te honrra de mes). Sobre tot els qui van á las foscas, la volen; y fan molt be, porque val mes colca cosa que no res. Los altres qui veuen es sol de St. Tommas de Aquino, ó de St. Agusti, ó el sol de Justicia en lo dia clar de sa lley de gracia, no poden sufrir aquesta Aurora perque diuen que hey ha poca claró y molt de fum en tot aquell escrit. Si fa fum, val mes apagarla. Tothom te po de un ratx de mascára. Diuen uns que s' Aurora es un eclipse. Altres diuen que es una constelació maligna de molts de fochs fatuos, y altres que es s' estel qui surt entre duas foscas, y com els autors han dormit tot lo dia perna alta, se pensen que are es dematinada. Jo no fas res bó. Sé que el dia 20 va sortir desfrassada com si fos Marte, y volia fer puñadas. No volen que tregan s' Aurora demunt se trona. Ben fet. En desenganar el poble, s' Aurora haurá de anar enar á fregir ous de lloca. Are tots els pobres errats de contas compran Auroras y valria mes comprasen oli, oli per cremar. Jo no veix sino desberats. Es cá de Sant Domingo ha lladrat, y li ha esyergat cinc mosegadas cruels y no s' atura de rouegar. No se com li arriba, pero li arriba. Ergo no es Aurora celestial. Un frare de Sant Francesch cada setmana li dona cordonadas á ferir qui tenen

honors de bastonadas d' cego y á ella la tenen bei atorinayada ; ergo s' Aurora es deyallada del Cel, es cayguda y lo pitjor es, ser potefjada d' esperdeña de frare. ¿Cóm pot ser axo? *Ab actu ad potentiam valet consecutio.* Fa llastima. Un descalssét ab vint junglas de fora no li ha dexat os sencér (tambe té osos y carn, inimich del anima), li pega ungladas in folio y la se pasa per sa garrova : ergo *corpora cœlestia sunt generationi & corruptioni obnoxia.* Encare que pajes, he estudiad y sé fer silogismes en *Friesesorum.* Jo resolch que s' Aurora es molt bona , perque si diuen que put á heregia, oportet hæreses esse. Si xerran que té poca llum, axi se veu que *si lumen quod in te est, tenebræ sunt, & ipsæ tenebræ quantæ erunt?* Si murmuran que va contra sa Constitució, mes cuantra li va á ella sa Censura qui com qui sia dictada de frare. En es dia grande de Navarra no hey hagué Aurora y es Sol hagué de amagarse empagait perque sas alimarás y fasters feren veurer que no l' havian menester per malaida la cosa. Enguán hem tingut Aurora y per axo tambe tenim un Sol com una fogasa. Denssá que hey ha hagut Aurora ¿no mos trobám ab claró del dia ? ¿No veim homos de mostatxos y mallorquins qui saben fer de Sants Pares quant els altres ni per heretges son bons ? ¿No conexém qui es español, y qui francés ? ¿No veim clar qué saben just oli ranci els qui diuen rancis á n' els altres ? ¿Qué no tenen rahó, sino rahons ? ¿Qué es bo que hey haja frares per fer fugir es lladres lladrant ? Desditzats d' ells quant l' Inquisicio usará sas facultats que té ! *Quando me temes algo me debes diu* es nostro Vicari.

Ó ell, ó un altre mos contá que es Doctor Pau de s' Están á posta de sol se pesetjava per dalt sa

murada, pegant uyadas á n' els estéls qui encare enavan abossats com els de la Aurora. El va trobar es seu Lector y li va dir: Pau, ahont has estudiat Astrologia? Respongué: ab Vosté. ¿Que no li recorda que posárem *de cælo* & *mundo*? Señors meus, ¿com podeu fer auroras, sino heu estudiat sino *de mundo*? Es Doctor Pau tambe estudiá *de cælo*, pero vostros heu teniu corral y per axo no sabéu sa llisso. Aquell va veurer s' estél en es front de Sant Domingo quant heu enava á escola, y troba que estiria millor un estél en una Isla deurada, que en es front d' un frare. S' intenció es bona. Pero diuen que per fer com un estél, es enat á prender llum de Voltaire, &c. &c. &c. ¿Quina clarór pot fer sa seuia llenterna, quant fos *magica* y tot? Lo matex es estat sortir es sol, que veurer els seus padesséts á n' es sol, un bocí de Voltaire (no se perque diuen Volter y li plañen sa pronuncia) un pedás de Alambert, una tayadúra de Rousseau, un pallaringo de Diderot &c. &c. May haviam vist aquests animals per Mallorca, Ergo se ha fet de dia. Aquest argument está en *Darii* ha dit Lamon Pera Fandango comisionat per recullir els papers contra la Inquisicio, perque hem de fer un gran fastér, hem de estoviar es box per fer cuyéras, y mos estoviarán sa tea de que no temim tan bona cullita com en altres parts.

Finalment ells no son tan homos com jo pensava, ells l' añ pasát ja fugian de sa questió quant la mogueran sobre sa *Inmunidat Eclesiastica*, ells enguañ fan lo matex y crech que no son com á Buja qui mes estimám una galtada que una batculada. Crech y heu crech per no enarhó á cercar, que pegant com á locos á n' el Tribunal, ells no preteñen fer mes que pecats venials contra la fe. Ni han que diuen, son mortals. En tal cas son de amagat y no de escàns,

dol. Pero com ni ha qui aguaytan p^r es forat de sa porta, y heu diuan y tothom sab que tenan bons ulls, lo creuen molts, y es un escandol.

PRONOSTICH.

Surtirá en el Setmanari un Article de St. Tomas qui enseña com se ha de predicar, perque no vullan enseñar als nostros predicadors los qui no predican, ni confesan, ni pasan el Rosari. No se quin article es perque solament hen sé catorze y visch ab sa fe de es carboner.

SENTENCIA FAVORABLE.

Ja han vomitat bastant, que prengan un vomitori mes, per treurerse tota la brutó del ventrey y estirán bons. Noltros bons farém passada de aygor dent y de vi per sa alegria de un dia tan desitjat en que no sols ha trencat auba, sino que se es fe ta bocíns. Ells que se confessen y que surten de la Parroquia abáns que los tregan y se podrá dir que se son acabadas sas bromas en un dia en que tots los Espanyols se han de alegrar y ninguns rabiar.

NOTA.

Jo som homo de feyna, visch de lo que menjh, y menjh trebellant com un perro. Sí voleu contestar, ha de ser quant jo no tenga res que fer, perque no vull perder sas manadas per el rostoy. = Vostron Servidor y Criat. Buja me fecit.

P. D. = Escoltau aquestas glosas, y no hem parlém pus.

No mos trobam en se nit,
ni á las foscas enám:
á Mallorca es sol pesám
abans que sía sortit.

¿Aurora? y ¿va tan encesa?
¿Com pot eser? digaumhó:
¿*Mallorquina*? explicaumhó:
¡Ell com que sia *francesa*!

CONSÉLLS MILLÓRS QUE TOTS QUANTS NE DÓNA S' AURORA.

¿Vols tenir un bon dia? Afaytét. ¿Un bon mes?
Casét. ¿Un bon any? Mata porch. ¿Vols no tenir
mal de morros? No sias afectát de dols, o afluxa-
tén. Lloch ahont hauria fet bo s' Aurora. — Ginebra,
quant hey havia molts de Catolichs. — Llibres que
haurian de estudiar el qui componen dits papers. —
Es Catecisme y Larraga. Los lluïria mes es pél.

ESTUDI.

— Vols ser el seu mestre, engel ob cognició mea et
estudis llatí 12 anys i un mes i mig, i després llatí i
grec i altres idiomes, i tots els llibres que es pél.
— Vols ser el seu mestre, engel ob cognició mea et
PALMA:

EN LA IMPRENTA DE SEBASTIÁ GARCÍA,
viu junt al forn den Frau.

